

sultè amplexantes. Sæpe enim in nostram perniciem novitatibus ac mutationibus gaudemus, & veteribus meliora sperantes, deteriora invenimus. Sola Metropolitana urbs Taiyuen aliquot diebus vim experiri voluit: sed ipsa quoque occupata, ingentes moræ poenas dedit. Præfecti omnes necati, ac novi à latronibus substituti sunt. Zungchinus Imperator, ubi audivit latrones jam Croceum superasse, & Xansi Provinciæ, Regiæ confini, imminere, ingentem per Colaum, summum scilicet Præfectum, exercitum misit, qui latronem detineret saltem, si debellare non posset. Nihil tantus egit exercitus, & maxima quoque militum pars ad latrones defecit: Præfectus ipse, qui Colaui Lius dicebatur, rebus desperatis sibi ipsi laqueo vitam ademit. His auditis, cogitabat Imperator Borealem Peking Regiam relinquere, & Nanking Australem petere: sed ut maneret, tum à fidis, tum à perfidis persuasum est: ab his quidem ut facilius, antequam eorum paterent proditores, latroni Imperatorem traderent; ab illis, bono ut putabant consilio: nam fugere, erat Imperium magis turbare: sperabant enim Regiam, ingenti præsidio munitam, defendi posse; & ob Imperatoris præsentiam reliquas omnes Provincias ad defensionem advolaturas non dubitabant. Bonum videri poterat horum consilium, si Regia proditoribus caruisset.

Imperator Siniticus turbatur.

Latronum stratagemata.

Interea latronum Ductor (quia non minus ingenio, quam manu promptus erat) vulpinam pellem leoninæ assuens, ex suis militibus quamplurimos mutato habitu in Regiam paulatim intromittit, data pecunia ut mercaturam in ea latitantes exercerent; conductisque tabernis, caupones, aut minorum rerum mercatores esse jubet, donec ad moenia cum toto exercitu adveniret: tunc vero ut intra urbem tumultus excitent imperat. Mirum fuit horum silentium, quodque inter perditissimos infimæ sortis homines sperari vix potuisset. Huic velut cuniculo intra Regiam parato, alium superaddit, secretum videlicet commercium cum summo Militaris Tribunalis Præfecto; qui cum Imperatoris rem perditam esse animadvertet, ut rebus suis caveret, cum latrone de urbe tradenda convenisse dicitur. Vt ut fuit, latrones celeri itinere Regiam Peking petunt. Ingens præsidium urbem defendebat, & curulium tormentorum magna vis pro moenibus stabat disposita: verum illa parte, qua à perduellibus admoniti

latrones impetum faciebant, solo pulvere, nullo globo imposito, explodebantur. Unde hac parte securi, mense Aprili MDCXLV, antequam lucesceret, per apertam ultro à consciis portam ingrediuntur. A fidis quoque non diu pugnatum præsidariis. Nam intra moenia hæcenus latitantes latronis milites, ac confederati perduelles, tumultus excitant ex condito. Hinc ingens orta confusio, cum nemo sciret cum quo rem haberet; & non minor undique confusa strages. Inde Licungzus per confusam illam Babylonem victor transiens, recta palatium Imperatoris petit, ac nequicquam fidioribus Eunuchis vim repellentibus, ipsum occupat. Iam hostes, quod mirum, primum palatii murum tenebant, & Imperator omnium adhuc periculorum inscius vivebat. Perduelles enim Eunuchi, qui majoris erant auctoritatis, data opera admovere differebant, ne forte effugeret formidantes: at ubi fugæ spem nullam vident, tunc Imperator admonetur de urbe ac palatio jam occupato. Qui sic admonitus, interrogavit primò, num hostium manus evadere fuga posset: verum intellecto omnia itinera esse interclusa, epistolam proprio, ut ferunt, sanguine scripsit, in qua Præfectos de perduellione, sed sero cognita, increpabat; subditos innoxios proclamabat; à Licungzo petebat, ut, quandoquidem cœlo dante Imperium occupasset, pro se de illis ultionem acciperet. Postea arrepto gladio filiam nubilem obtruncat, ne latroni in ludibrium cederet: mox pomarium ingressus, de arbore pruno, ex vitta qua caligas alligabatur laqueo facto se suspendit infelicitissimus Imperator, qui & ultimus censetur Taimingæ Familiæ. Nam licet alii deinde electi sint (ut infra sum narraturus) quia tamen partem tantum Imperii habebant, inter Imperatores non numerantur: atque ita Familia, quæ à latrone inchoata fuit; à latrone extincta est. Tam vilis arbor, & vilissimus laqueus, tanti Imperii, tot deliciis & divitiis cumulati, ac vitæ ipsius regalis fragile filum abruptit. Ad ejus exemplum summus Præfectus, qui Colaui dicitur, ibidem resti cervicem implicuit: idem Reginæ, idem aliquorum præterea ex fidelissimis Eunuchorum exitus fuit. Ita arbores illæ amœnæ, sub quibus sæpissime genio ac deliciis indulserant, velut in funestissimas cupressos mutatae sunt. Sed non minus in urbe ipsa, quam intra palatium quamplurimi in seipsos saevierunt; alii in lacus insilientes, alii laqueo volun-

Capitur Regia Peking.

Imperator obtruncata filia, seipsum suspendit.